

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

07.09.2017 № 78 - рк/к

АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ
«ХАРКІВОБЛЕНЕРГО»

61037, м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 149

Про припинення порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

За результатами проведеної планової перевірки з питань дотримання Акціонерною компанією «Харківобленерго» (надалі – АК «Харківобленерго») законодавства про захист економічної конкуренції, в ході дослідження ринків послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж встановлено наступне.

АК «Харківобленерго» зареєстрована виконавчим комітетом Харківської міської ради 22.03.2000 за № 1 480 120 0000 000465, є юридичною особою, має самостійний баланс і розрахунковий рахунок. Місцезнаходження: 61037, м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 149, ідентифікаційний код - 00131954.

Статут АК «Харківобленерго» в новій редакції зареєстрований виконавчим комітетом Харківської міської ради 12.03.2009 (надалі - Статут).

Відповідно до Статуту предметом діяльності АК «Харківобленерго» є:

- передача, постачання і розподіл електричної енергії;
- надання інших платних послуг фізичним і юридичним особам.

Відповідно до інформації з офіційного сайту Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Міністерства юстиції України «<https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>» (надалі – Веб-сайт), технічним адміністратором якого є ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР» (ідентифікаційний код – 33499803, місцезнаходження: вул. Мельникова, буд. 81-А, м. Київ, 04050), видами діяльності АК «Харківобленерго» є, зокрема, розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13), торгівля електроенергією (код КВЕД 35.14), ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування (код КВЕД 33.14).

АК «Харківобленерго» здійснює діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами на підставі ліцензії від 19.09.1996 серії АВ № 399829, виданої Національною комісією регулювання електроенергетики України (надалі – НКРЕ).

Крім того, АК «Харківобленерго» має ліцензію на постачання електричної енергії за регульованим тарифом від 19.09.1996 серії АВ № 399830, видану НКРЕ.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АК «Харківобленерго» є суб'єктом господарювання.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- послуги з приєднання електроустановок до електричних мереж АК "Харківобленерго" (надалі - Послуги);

- АК "Харківобленерго" – надавач послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж АК «Харківобленерго».

Споживачами послуг (в тому числі потенційними) електричної енергії є фізичні та юридичні особи, об'єкти яких ще не приєднані до електричних мереж, чи яким необхідно змінити технічні параметри споживання електричної енергії.

Відповідно до пункту 1 Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 414/1442 (надалі - ПКЕЕ), електропередавальна організація - суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами або місцевими (локальними) електричними мережами, а також суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами та ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території.

Отже, АК "Харківобленерго" у розумінні пункту 1 ПКЕЕ є електропередавальною організацією.

Взаємовідносини між замовниками Послуг та електропередавальними організаціями врегульовані, зокрема, Законом України «Про електроенергетику», Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затвердженими постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32 (у редакції, яка діяла до внесення змін постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі – НКРЕКП) від 30.03.2017 № 441) (надалі – Правила приєднання).

Абзацом сорок восьмим статті 1 Закону України "Про електроенергетику" та абзацом тринадцятим пункту 1.2. Правил приєднання передбачено, що приєднання електроустановки - надання електропередавальною організацією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в

місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж електропередавальної організації (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності.

Статтею 25 Закону України "Про електроенергетику" передбачено, що споживачі електричної енергії мають право на приєднання та підключення до електричної мережі за умови виконання правил приєднання електроустановок до електричних мереж.

Відповідно до абзацу шостого пункту 1.2. Правил приєднання замовник - фізична або юридична особа, яка письмово або іншим способом, визначеним цими Правилами, повідомила електропередавальній організації про намір приєднати до електричних мереж новозбудовані електроустановки або змінити технічні параметри діючих електроустановок внаслідок реконструкції чи технічного переоснащення.

Отже, Послуги є товаром.

Послуги з приєднання електроустановок до електричних мереж АК "Харківобленерго" не мають товарів-замінників, оскільки споживачі цієї послуги не можуть обрати інші послуги на заміну.

Таким чином, товарними межами ринку визначено Послуги.

В зазначених територіальних межах Послуги надавало лише АК "Харківобленерго", тобто в зазначених межах воно не мало жодного конкурента.

Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АК «Харківобленерго» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку Послуг на території Харківської області, на якій розташовані належні АК «Харківобленерго» електричні мережі.

Під час проведення планової перевірки встановлено, що АК "Харківобленерго" порушує строки видачі замовникам Послуг договорів про приєднання та технічних умов на приєднання, які є невід'ємною частиною цього договору.

Відповідно до пункту 2.1.2. Правил приєднання електропередавальна організація безоплатно протягом 5 робочих днів від дня подання заяви надає замовнику підписаний договір про приєднання, з визначенням у ньому розміру плати за приєднання, невід'ємною частиною якого є технічні умови стандартного приєднання до електричних мереж електроустановок.

Як передбачено пунктом 3.1.2. Правил приєднання електропередавальна організація не пізніше 15 робочих днів від дня подання заяви замовника про приєднання електроустановки та 30 робочих днів у разі необхідності їх узгодження з власником магістральних/міждержавних електричних мереж здійснює безоплатну підготовку та видачу проекту договору про приєднання, що

не є стандартним, та підписаних технічних умов, які є невід'ємною частиною цього договору.

Окрім цього, зазначенні строки підготовки і видачі договорів про приєднання та технічних умов визначені в Порядку дій персоналу АК «Харківобленерго» щодо розподілу прав та обов'язків під час здійснення заходів зі стандартного приєднання та підключення електроустановок замовників до електричних мереж компанії, затвердженим наказом АК «Харківобленерго» від 21.10.2016 № 1110, та в Порядку дій персоналу АК «Харківобленерго» щодо розподілу прав та обов'язків під час здійснення заходів з нестандартного приєднання та підключення електроустановок замовників до електричних мереж компанії, затвердженим наказом АК «Харківобленерго» від 11.10.2016 № 1026.

Так, відповідно до положень вищевказаних порядків про взаємодію персоналу АК «Харківобленерго» не пізніше 5 робочих днів (для стандартного приєднання), 15 робочих днів та 30 робочих днів, у разі необхідності їх узгодження з власником магістральних/міждержавних електричних мереж (для приєднання, що не є стандартним), після одержання від замовника усіх вихідних даних управління перспективного розвитку та інвестицій повинне передати зі службовою запискою (де зазначений перелік документів) до Управління інформаційної політики та роботи зі споживачами (надалі - УІПРС) для подальшої передачі замовнику:

- проект договору, підписаний з боку АК «Харківобленерго»;
- Технічні умови;
- повідомлення встановленої форми про необхідність підписання замовником договору про приєднання протягом 20 календарних днів (згідно зі статтею 181 Господарського кодексу України).

Аналізом таких службових записок встановлено 34 випадки порушення АК «Харківобленерго» строку надання замовникам договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною цього договору. При цьому, порушення строків складають від 10 до 134 днів.

Так, найбільша кількість днів прострочення (134 дні) була у фізичної особи Бутенко Н.О., яка 18.08.2016 звернулася до АК «Харківобленерго» із заявою про приєднання, а договір про приєднання разом із технічними умовами був переданий до УІПРС лише 30.12.2016.

Оскільки у споживачів послуг з приєднання до електричних мереж АК "Харківобленерго", відсутня альтернатива щодо отримання зазначених послуг у інших суб'єктів господарювання, дії АК "Харківобленерго", які полягають у порушенні строків надання АК "Харківобленерго" замовникам послуг з приєднання договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною договорів, ущемлюють їх інтереси.

Такі дії АК "Харківобленерго" були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж АК "Харківобленерго".

Порушення АК «Харківобленерго» строків видачі договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною договорів, стало можливим через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку Послуг.

В той час, коли АК «Харківобленерго» є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, її експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам замовників Послуг, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання Послуг.

Дії АК «Харківобленерго», які полягають у порушенні строків надання договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною договорів, замовникам Послуг, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає АК «Харківобленерго» (ідентифікаційний код – 00131954) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у порушенні строків надання договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною договорів, замовникам послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж АК «Харківобленерго», та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж.

Про виконання рекомендацій шляхом посилення контролю та прийняття розпорядчого документа щодо дотримання строків видачі договорів про приєднання та технічних умов, які є невід'ємною частиною договорів, повідомити територіальне відділення в **1-місячний термін** з дня отримання рекомендацій.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело

до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Гейда І.О.